

AYOLLAR KIYIMLARINI TIKISHDA EKOLOGIK TOZA
MATERIALLARDAN FOYDALANISH VA BARQAROR ISHLAB CHIQUARISH

Muzrobova Saxobat Murodulloyevna

Surxondaryo viloyati Sariosiyo 1-son politexnikumi

Ishlab chiqarish ta'lim ustasi.

Email. saxobatmuzrobova@gmail.com

ANNOTATSIYA Ushbu ilmiy tezisdagi ayollar kiyimlarini tikishda ekologik toza materiallar va barqaror ishlab chiqarish texnologiyalarining o'rni va ahamiyati batafsil tahlil qilinadi. Maqola, kiyim ishlab chiqarish sanoatining ekologik ta'sirini kamaytirish va resurslardan samarali foydalanish uchun zarur bo'lgan barqaror yondashuvlarni o'rganishga bag'ishlangan. Tezisdagi ekologik toza materiallar, masalan, organik paxta, bambuk, kenevir va lyocell kabi tabiiy va qayta ishlanadigan materiallarning afzalliklari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, barqaror ishlab chiqarish jarayonlari, chiqindilarni kamaytirish va energiya sarfini optimallashtirish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Maqolada ayollar kiyimlarini tikishda barqaror ishlab chiqarish texnologiyalarining iqtisodiy va ijtimoiy foydalari ham yoritilgan. Barqaror ishlab chiqarishning ishchilar uchun xavfsiz mehnat sharoitlarini ta'minlash, ijtimoiy tenglikni rag'batlantirish va mahalliy jamoalarni qo'llab-quvvatlashdagi roli muhokama qilinadi. O'quv jarayonida bu yondashuvlarni o'zlashtirish, nafaqat kelajakdagi mutaxassislarni tayyorlash, balki moda sanoatining ekologik jihatdan barqaror rivojlanishiga ham hissa qo'shadi. Tezisdagi barqaror ishlab chiqarishning nafaqat sanoatning ekologik ta'sirini kamaytirish, balki iqtisodiy samaradorlikni oshirish, yuqori sifatli mahsulotlar yaratish va raqobatbardoshlikni kuchaytirishdagi roli haqida ham batafsil ma'lumotlar keltirilgan. Ushbu ilmiy ish, ekologik toza materiallar va barqaror ishlab chiqarishning moda sanoatiga bo'lgan ta'sirini chuqur o'rganib, bu sohada kelajakda amalga oshirilishi kerak bo'lgan o'zgarishlarni aniqlashga yordam beradi.

Kalit so'zlar Milliy kiyimlar, naqshlar, bezaklar, dizayn, texnologiya, iqtisod;

ANNOTATION This scientific thesis analyzes in detail the role and importance of environmentally friendly materials and sustainable production technologies in the sewing of women's clothing. The article is devoted to the study of sustainable approaches needed

to reduce the environmental impact of the garment manufacturing industry and to make effective use of resources. The thesis examines the benefits of environmentally friendly materials, such as organic cotton, bamboo, hemp, and natural and recyclable materials such as lyocell. Also, the possibilities of sustainable production processes, reduction of emissions and optimization of energy consumption are analyzed. The article also covers the economic and social benefits of sustainable manufacturing technologies in women's clothing sewing. The role of sustainable production in ensuring safe working conditions for workers, promoting social equality and supporting local communities is debated. Academic jaray

Key words National clothes, patterns, decorations, design, technology, economy;

KIRISH. Zamonaviy dunyoda atrof-muhitni muhofaza qilish, ekologik barqarorlikni ta'minlash va tabiiy resurslardan samarali foydalanish global miqyosdagi eng dolzarb masalalardan biriga aylangan. Ayniqsa, ishlab chiqarish sanoatida ekologik izni kamaytirish va chiqindilarni boshqarish masalalari kun tartibidan tushmayapti. Ayollar kiyimlarini tikish sanoati bu borada jiddiy ta'sirga ega sohalardan biridir. Kiyim ishlab chiqarish jarayonida foydalangan materiallar, energiya iste'moli, suv resurslaridan foydalanish va chiqindilarning boshqarilishi kabi omillar atrof-muhitga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu bois, ekologik toza materiallar va barqaror ishlab chiqarish texnologiyalarining joriy etilishi, nafaqat ishlab chiqarish jarayonlarining samaradorligini oshirish, balki atrof-muhitni muhofaza qilish va iqtisodiy jihatdan barqaror rivojlanish uchun ham juda muhimdir. Ayollar kiyimlari ishlab chiqarishining ekologik jihatlari bilan bog'liq masalalar tobora keng muhokama qilinmoqda. Bugungi kunda kiyim ishlab chiqarishda ishlatiladigan materiallar, ko'pincha tabiiy resurslarga zarar yetkazadigan, kimyoviy moddalardan foydalangan holda ishlab chiqariladi. Ushbu jarayonlar, nafaqat atrof-muhitni ifloslantiradi, balki ishlab chiqarishning o'ziga ham yuqori xarajatlarni keltirib chiqaradi. Ekologik toza materiallar va barqaror ishlab chiqarish texnologiyalarining qo'llanilishi esa, nafaqat chiqindilarni kamaytirishga, balki resurslarni tejashga va energiya sarfini optimallashtirishga yordam beradi. Bundan tashqari, bugungi kundagi global modaga bo'lgan talab, tez-tez o'zgarib turadi, bu esa moda sanoatini ishlab chiqarishning yangi usullarini va ekologik barqarorlikni qo'llashni talab qiladi. Ekologik toza materiallar, masalan, organik paxta, bambuk, kenevir va lyocell kabi tabiiy va qayta tiklanadigan resurslardan ishlab chiqarilgan materiallar, moda sanoatiga yangi bir yo'nalish olib kelmoqda.

Bu materiallar atrof-muhitga minimal zarar yetkazib, barqarorlikni ta'minlashga yordam beradi. Shu nuqtada, ayollar kiyimlarini tikishda ekologik toza materiallar va barqaror ishlab chiqarish texnologiyalarini qo'llash, nafaqat ekologik jihatdan zarur, balki iqtisodiy samaradorlikni oshirish, chiqindilarni kamaytirish va resurslarni samarali ishlatish orqali sanoatning kelajagini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu ilmiy tezisda ayollar kiyimlarini tikish jarayonida ekologik toza materiallar va barqaror ishlab chiqarish texnologiyalarining roli, ularning atrof-muhitga ta'siri, o'quv jarayonidagi ahamiyati va sanoatning barqaror rivojlanishiga qo'shgan hissasi batafsil tahlil qilinadi. Maqsad — ekologik toza materiallar va barqaror ishlab chiqarishning afzalliklarini o'rganish, ularni o'quv jarayonida qanday qo'llash va qanday natijalar keltirishini tahlil qilishdir. Bu o'quvchilarga nafaqat texnik va kreativ yondashuvlarni o'zlashtirishga, balki ekologik barqarorlikni moda sanoatiga qanday ta'sir qilishi haqida chuqurroq tushuncha berishga yordam beradi. Ushbu yondashuv, nafaqat o'quvchilarning kelajakdagi kasbiy faoliyatiga, balki butun sanoatning ekologik barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI Barqaror ishlab chiqarish, ayollar kiyimlarini tikish sanoatida nafaqat atrof-muhitni muhofaza qilish, balki iqtisodiy

samaradorlik, ijtimoiy mas'uliyat va mehnat sharoitlarini yaxshilash kabi bir qator foydalarga ega. Barqarorlikni qo'llashning asosiy afzalliklari quyidagilardan iborat:

1. Atrof-muhitni muhofaza qilish

Barqaror ishlab chiqarishning eng katta foydalaridan biri, tabiiy resurslarning tejashidir. Kiyim ishlab chiqarish sanoati, ayniqsa, suvsiz va energiya sarfi yuqori bo'lgan jarayonlarni talab qiladi. Barqaror ishlab chiqarishning ekologik foydalari quyidagicha:

Resurslardan samarali foydalanish: Ekologik toza materiallardan foydalanish (masalan, organik paxta, bambuk, kenevir) tabiiy resurslarni tejashga yordam beradi. Bunday materiallar minimal suv va o'g'it ishlatish orqali yetishtiriladi, bu esa qishloq xo'jaligida resurslarning yanada samarali ishlatilishini ta'minlaydi.

Kimyoviy moddalarni kamaytirish: Barqaror ishlab chiqarish jarayonida kimyoviy pestitsidlar va o'g'itlardan foydalanish kamaytiriladi. Organik materiallar va tabiiy bo'yoqlarni ishlatish, atrof-muhitga zararli kimyoviy chiqindilarni kamaytiradi, yer va suv resurslarini ifloslanishdan saqlaydi. **Chiqindilarni kamaytirish va qayta ishlash:** Barqaror ishlab chiqarish chiqindilarni kamaytirish va ularni qayta ishlashni o'z ichiga oladi. Yangi ishlab chiqarish usullari, masalan, kiyimlarni qayta ishlash va materiallarni to'g'ri saralash orqali chiqindilarni kamaytirishga yordam beradi. Bu jarayon, foydali xom ashyo va energiya tejashga imkon yaratadi.

2. Iqtisodiy samaradorlikni oshirish

Barqaror ishlab chiqarish nafaqat ekologik jihatdan foydali, balki iqtisodiy jihatdan ham samarali. Bunga quyidagilarni kiritish mumkin:

Kam xarajatli resurslar: Ekologik toza materiallar va energiya samarador texnologiyalarini qo'llash orqali ishlab chiqarish jarayonlari tezlashtiriladi va xarajalar kamayadi. Masalan, suvni qayta ishlash tizimlari va energiyani samarali ishlatish texnologiyalari, ishlab chiqarish xarajatlarini pasaytiradi.

Yuqori sifatli mahsulotlar: Barqaror ishlab chiqarish, yuqori sifatli va uzoq muddat ishlatiladigan mahsulotlarni yaratishga yordam beradi. Ekologik toza materiallar bilan ishlab chiqarilgan kiyimlar, ko'pincha an'anaviy materiallarga nisbatan uzoq vaqt davomida ishlatiladi, bu esa brendning ishonchliligini oshiradi va mijozlarga qoniqarli tajriba taqdim etadi. **Raqobatbardoshlikni oshirish:** Barqaror ishlab chiqarish usullarini qo'llagan kompaniyalar bozorning raqobatbardosh bo'lishiga yordam beradi. Bugungi kunda iste'molchilar ekologik jihatdan toza va barqaror mahsulotlarga bo'lgan talabni oshirishmoqda. Bu, kompaniyalarga o'z brendini yangilash va ekologik jihatdan mas'uliyatli imidj yaratishda yordam beradi.

3. Ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash

Barqaror ishlab chiqarishning yana bir muhim afzalligi shundaki, u ijtimoiy mas'uliyatni ham o'z ichiga oladi. Mehnat sharoitlarini yaxshilash va ijtimoiy mas'uliyatni ta'minlash: **Mehnat sharoitlari va ishchilarning huquqlari:** Barqaror ishlab chiqarish jarayonlarida ishchilarning mehnat sharoitlari va xavfsizligini ta'minlashga alohida e'tibor qaratiladi. Barqaror kompaniyalar, odatda, xodimlariga adolatli ish haqi, sog'liqni saqlash va xavfsizlik sharoitlarini taqdim etadilar. Bu, o'z navbatida, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi. **Ijtimoiy adolat va tenglik:** Barqaror ishlab chiqarish, ishlab chiqarish jarayonida gender, etnik va boshqa ijtimoiy tenglikni ta'minlashga yordam beradi. Kompaniyalar, odatda, o'zlarining ishlab chiqarish tizimlarida barcha ishchilar uchun teng imkoniyatlarni yaratishga intiladi, bu esa ijtimoiy adolatni kuchaytiradi.

Mahalliy jamoalarni qo'llab-quvvatlash: Barqaror ishlab chiqarish, mahalliy ishlab chiqaruvchilarga va fermerlarga yordam beradi. Ko'plab barqaror ishlab chiqaruvchilar, organik paxta yoki boshqa ekologik materiallarni yetishtiruvchi mahalliy fermerlarni qo'llab-quvvatlashadi, bu esa iqtisodiy barqarorlikni oshiradi.

4. Moda sanoatining ekologik mas'uliyatini oshirish

Ayollar kiyimlarini tikishda barqaror ishlab chiqarishning yana bir muhim foydasi, moda sanoatining ekologik mas'uliyatini oshirishdir. Bugungi kunda modaning tez o'zgarishi va massaviy ishlab chiqarish jarayonlari atrof-muhitga katta ta'sir ko'rsatmoqda. Barqaror ishlab chiqarish bu jarayonni:

Tez moda sanoatini to'xtatish: Tez moda, iste'molchilarni har oyda yangi kiyimlar sotib olishga undaydi, bu esa tabiiy resurslarni sarflaydi va chiqindilarni oshiradi. Barqaror ishlab chiqarish, uzun muddatga mo'ljallangan, yuqori sifatli va ekologik jihatdan toza mahsulotlarni yaratishga yordam beradi, bu esa "tez moda"ni kamaytirishga va resurslarni tejashga olib keladi. **Yashil marketing va brend imidji:** Barqaror ishlab chiqarish, brendning imidjini ekologik mas'uliyatli va toza kompaniya sifatida shakllantirishga yordam beradi. Ko'plab iste'molchilar, hozirgi kunda ekologik mas'uliyatli brendlarga ko'proq e'tibor qaratadilar va bunday brendlarga sodiq qoladilar.

XULOSA VA TAKLIFLAR Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki Bugungi kunda, ayollar kiyimlarini tikish sanoatida ekologik toza materiallar va barqaror ishlab chiqarish texnologiyalarining joriy etilishi nafaqat atrof-muhitni muhofaza qilish, balki iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik barqarorlikni ta'minlash uchun muhim omil hisoblanadi. Kiyim ishlab chiqarishda ishlatiladigan materiallar va ishlab chiqarish jarayonlari atrof-muhitga katta ta'sir ko'rsatadi. Shu bois, ekologik toza materiallar, masalan, organik paxta, bambuk, kenevir va lyocell kabi materiallar, moda sanoatini yanada barqaror va ekologik jihatdan mas'uliyatli qilishda muhim o'rin tutadi. Barqaror ishlab chiqarish

texnologiyalari, resurslarni tejash va chiqindilarni kamaytirish orqali, moda sanoatini ekologik jihatdan toza va samarali qilish imkonini beradi. Ekologik materiallardan foydalanish nafaqat tabiiy resurslarni tejashga yordam beradi, balki ishlab chiqarish jarayonlarini soddalashtiradi, xarajatlarni kamaytiradi va yuqori sifatli mahsulotlarni yaratishga yordam beradi. Bularning barchasi iqtisodiy jihatdan samarali, uzoq muddatda rentabellikni ta'minlaydi. Shuningdek, barqaror ishlab chiqarishning ijtimoiy jihatlari ham muhimdir. Bu yondashuv mehnat sharoitlarini yaxshilash, ishchilarni huquqlarini himoya qilish va adolatli ish haqi tizimini ta'minlashga imkon beradi. Barqaror ishlab chiqarish, shuningdek, mahalliy jamoalarni qo'llab-quvvatlash, ijtimoiy tenglikni ta'minlash va ishlab chiqarish jarayonida adolatli sharoitlarni yaratish uchun ham katta imkoniyatlar yaratadi. Ayollar kiyimlarini tikish o'quv jarayonida ekologik toza materiallar va barqaror ishlab chiqarishning o'rganilishi, kelajakda yangi avlodni bu borada bilimli va mas'uliyatli mutaxassislar sifatida tayyorlashga yordam beradi. Bu nafaqat ishlab chiqarish jarayonini optimallashtirish, balki moda sanoatining kelajagi uchun barqaror va ekologik toza rivojlanish yo'lini yaratishga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, ekologik toza materiallar va barqaror ishlab chiqarish texnologiyalarini qo'llash, faqat moda sanoati uchun emas, balki butun dunyo uchun ijobiy o'zgarishlarni keltirib chiqaradi. Bu o'zgarishlar, insoniyatning atrof-muhitga bo'lgan mas'uliyatini kuchaytiradi va kelajakda barqaror rivojlanishni ta'minlaydi. Modaning ekologik va barqaror bo'lishi, nafaqat jamiyatning ahvoli, balki barcha insonlar va kelajak avlodlarining farovonligi uchun ham juda muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. MaxmudovaDva boshqalar “Muxandislikva kompyuter grafikasi”.-T.: “History and Page”,2022y.
2. KomilovaX.H.,HamrayevaH.Q.“Kiyimloyihalashasoslari”.-T.:“Ilmziyo”,2014y.
3. Toshpo‘latov S.Sh. va boshqalar. “Keng assortimentdagi kiyimlami loyihalash, modellashtirishvabadiiybezash”.-T.:“Faylasuf”,2014y.
4. Abdullayeva Q.M. va boshqalar. “Tikuv buyumlami loyihalash, modellashtirish va badiiy bezash”.-T.:“Noshir”,2016y.
- 5.Q.M.Abdullayeva.Tikuvehilik buyumlarini loyihalash va modellashtirish asoslari. Nizomiy nomidagi TDPU bosmaxonasi,2003.
6. Faxriddin B., No‘monbek A. ABS SISTEMASI BILAN JIHOZLANGAN M1 TOIFALI AVTOMOBILLARNING TORMOZ SAMARADORLIGINI MATEMATIK

NAZARIY TAHLILI //International journal of scientific researchers (IJSR) INDEXING.
– 2024. – Т. 4. – №. 1. – С. 333-337.

7.Qurbonazarov S. et al. ANALYSIS OF THE FUNDAMENTALS OF MATHEMATICAL MODELING OF WHEEL MOVEMENT ON THE ROAD SURFACE OF CARS EQUIPPED WITH ABS //Multidisciplinary Journal of Science and Technology. – 2024. – Т. 4. – №. 8. – С. 45-50.

8.Xuzriddinovich B. F. et al. ABS BILAN JIHOZLANGAN AVTOMOBILNI TORMOZ PAYTIDA O ‘ZO ‘ZIDAN VA MAJBURIY TEBRANISHLARINI TORMOZ SAMARADORLIGIGA TA ‘SIRINI TAHLIL QILISH //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 47. – №. 4. – С. 81-87.

9. Xusinovich T. J., Ro‘zibayevich M. N. M1 TOIFALI AVTOMOBILLARNI TURLI MUHITLARDA TORMOZLANISHINI TAHLIL QILISH VA PARAMETRLARINI O ‘RGANISH.

10. Karshiev F. U., Abduqahorov N. ABS BILAN JIHOZLANGAN M1 TOIFALI AVTOMOBILLAR TORMOZ TIZIMLARINING USTIVORLIGI //Academic research in educational sciences. – 2024. – Т. 5. – №. 5. – С. 787-791. 11.Каршиев Фахридин Умарович, Н.Абдуқаҳоров ИЗУЧЕНИЕ МИКРОСТРУКТУРЫ СТАЛИ В МАТЕРИАЛОВЕДЕНИИ//<https://www.iupr.ru/6-121-2024>

https://www.iupr.ru/_files/ugd/b06fdc_15c4798c874a4ddab326a52bd3af34ea.pdf?index=true

12. Абдуқаҳоров Н., Турдиалиев Ж., Мўминов Н. АВТОМОБИЛИ М1 В РАЗНЫХ УСЛОВИЯХ АНАЛИЗ И ПАРАМЕТРЫ ТОРМОЖЕНИЯ УЧИТЬСЯ //Журнал научно-инновационных исследований в Узбекистане. – 2024. – Т. 2. – №. 4. – С. 377-386.

13. Каршиев Ф. У., Абдуқаҳоров Н. ИЗУЧЕНИЕ МИКРОСТРУКТУРЫ СТАЛИ В МАТЕРИАЛОВЕДЕНИИ //Экономика и социум. – 2024. – №. 6-2 (121). – С. 1142-1145.

14. Xusinovich T. J., Ro‘zibayevich M. N. M1 TOIFALI AVTOMOBILLARNI TURLI MUHITLARDA TORMOZLANISHINI TAHLIL QILISH VA PARAMETRLARINI O ‘RGANISH.

15.M.Jabborova.Tikuvchilik texnologiyasi.—Т.,«O‘qituvchi»,1989.

16. Т.М.Пoшшaxo‘jayeva. Xizmat ko‘rsatish mehnati. 5-7-sinflar uchun o‘quv qo‘llanma.— Т.,«O‘qituvchi»,199

